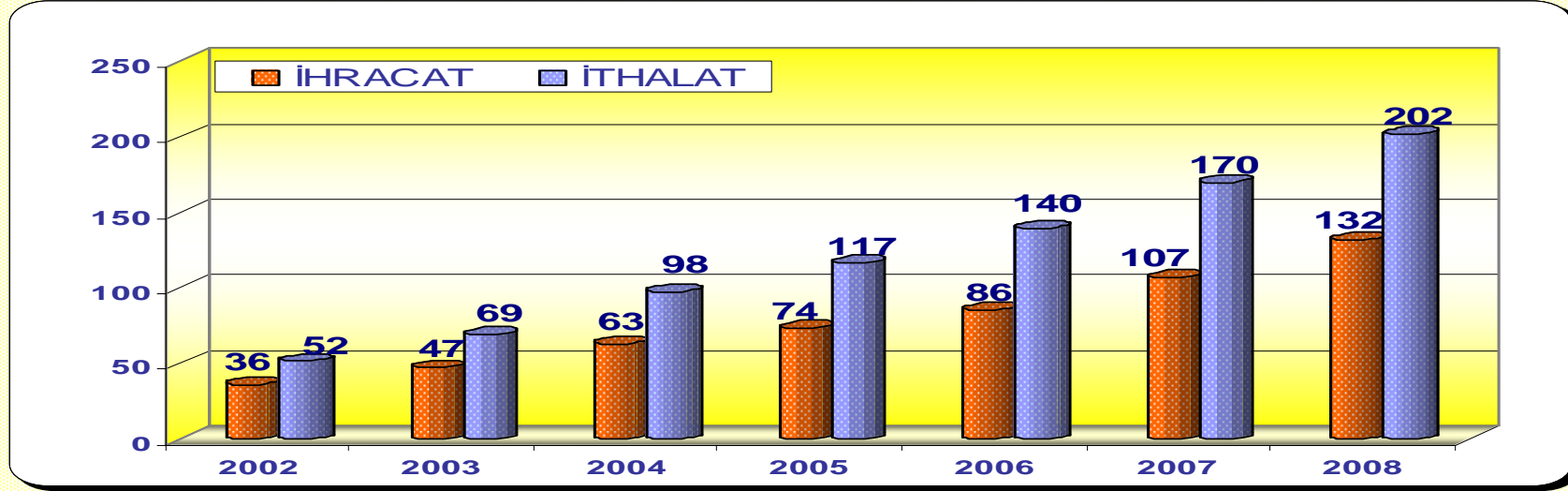

ÜRETİM YOKSA KALKINMA HAYALDİR

Ender YORGANCILAR
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı
TOBB Yönetim Kurulu Üyesi

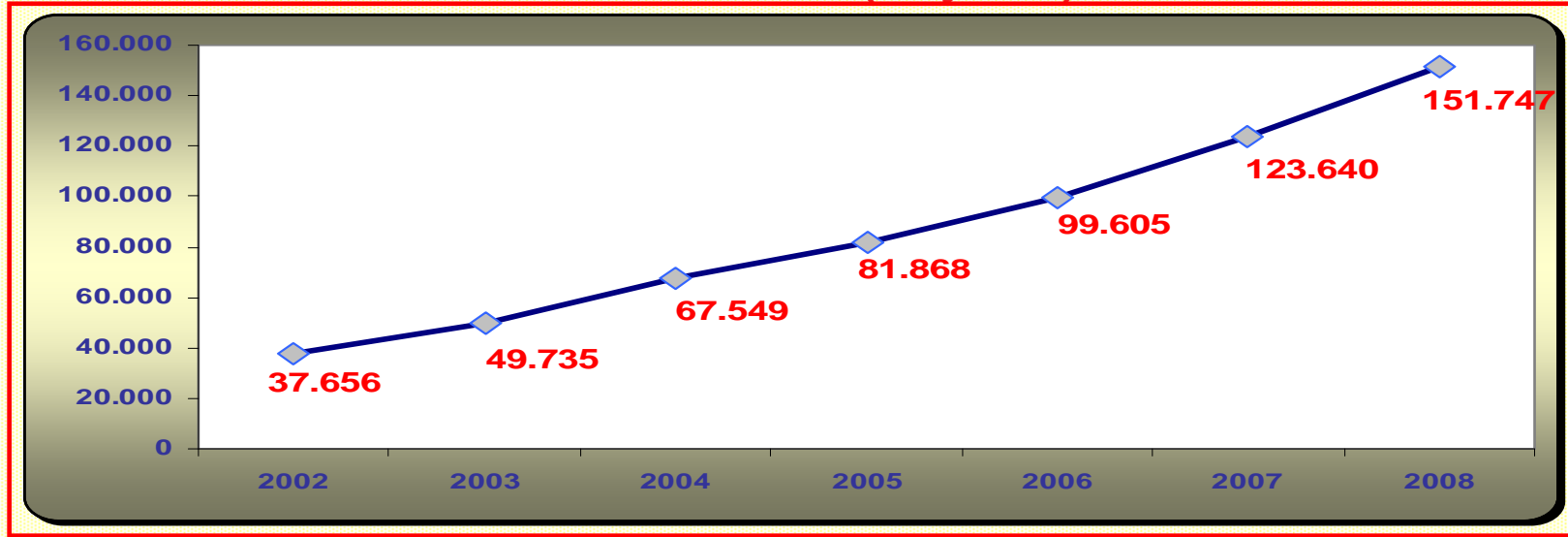
DIŞ TİCARET (Milyar Dolar)

Milyon \$	2009 I.Ç (Ocak-Mart)		2010 I.Ç
İhracat	24.478	%7 ↑	26.200
İthalat	28.882	%33 ↑	38.325

Avrupa pazarının daralmasıyla ortaya çıkan ihracatımızdaki durgunluk aşılmaya çalışılırken, ithalata olan bağımlılığımız dış ticaret açığını artırmış ve yeniden ara malı üretiminin önemini ortaya çıkarmıştır. Sadece Mart ayı ihracatında %23, ithalatında %43 artış gerçekleşmiştir.

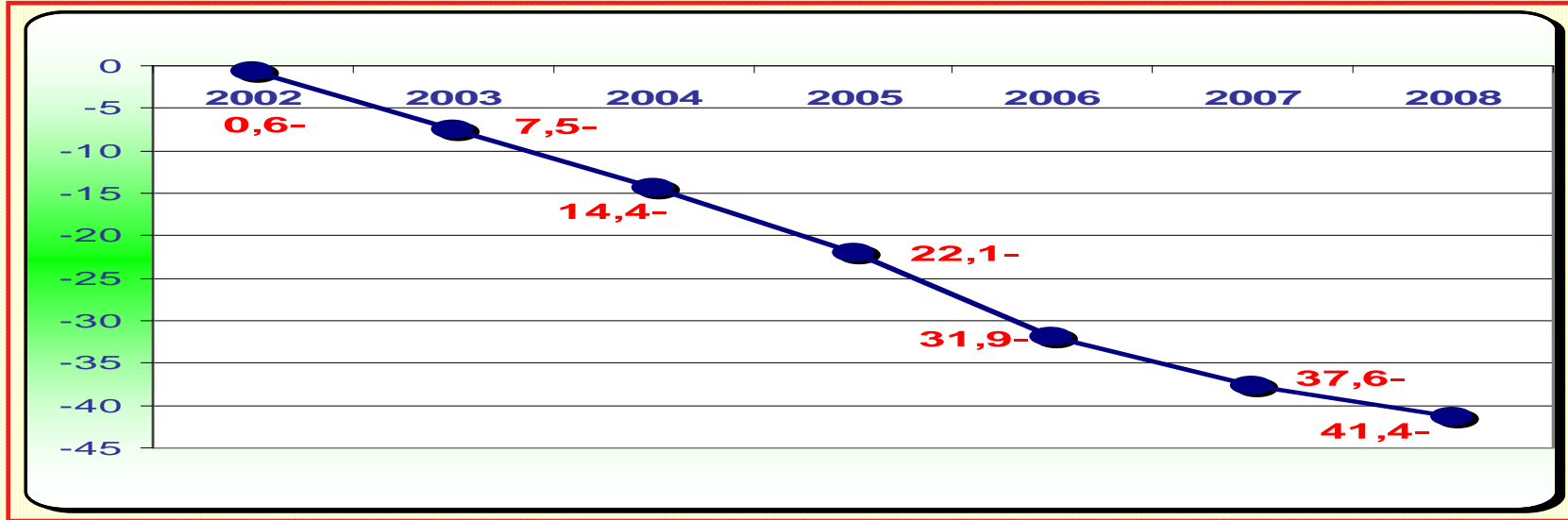
ARA MALI İTHALATI (Milyon \$)

	2009 I.Ç		2010 I.Ç
Milyon \$	20.594	%34.5 ↑	27.716

İthalattaki yüksek oranlı artışın en önemli sebebi, sanayimizin ara malı İthalatına yönelmesidir. Bu noktada; İthalatın neden olduğu haksız rekabetten yurtiçi üretimin korunması, İthalatta zorunlu standartların artırılması ve Girdi tedarik stratejisinin oluşturulması gerekmektedir.

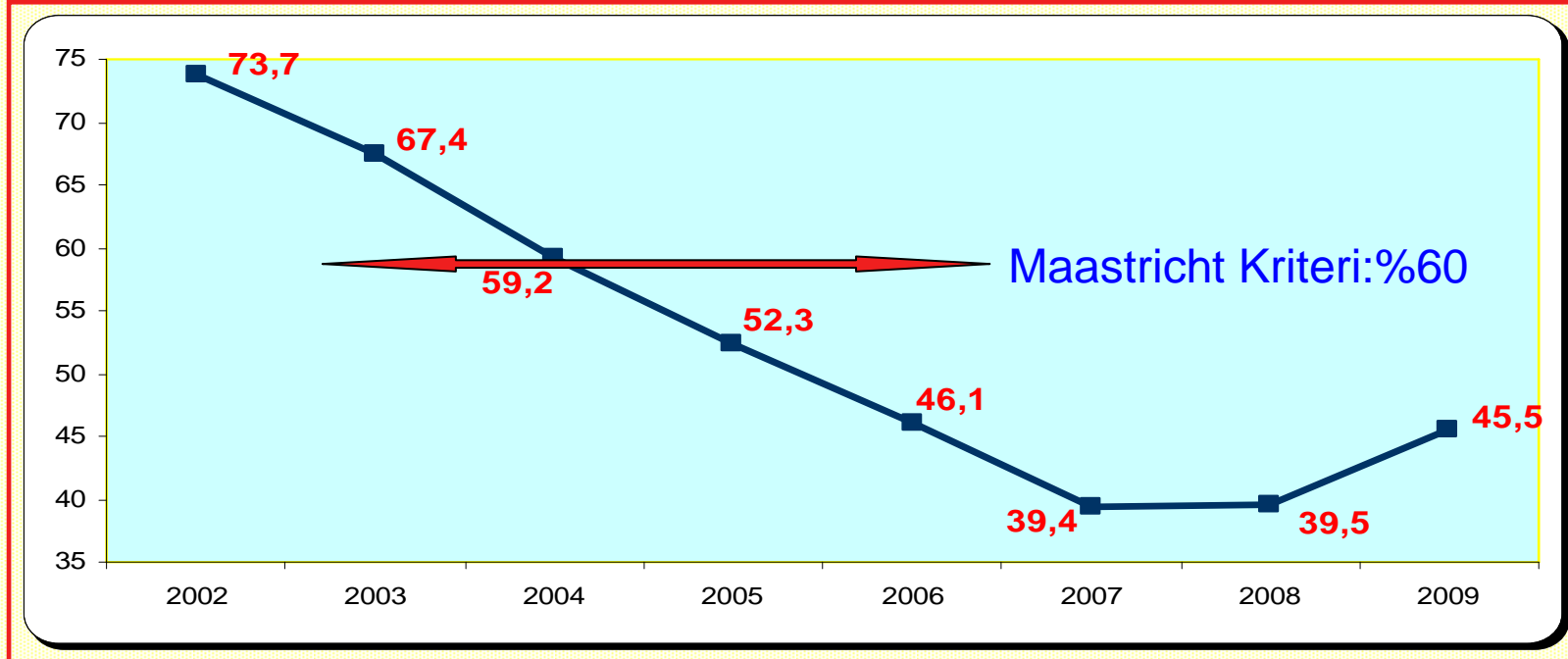
CARI İŞLEMLER AÇIĞI (Milyar \$)

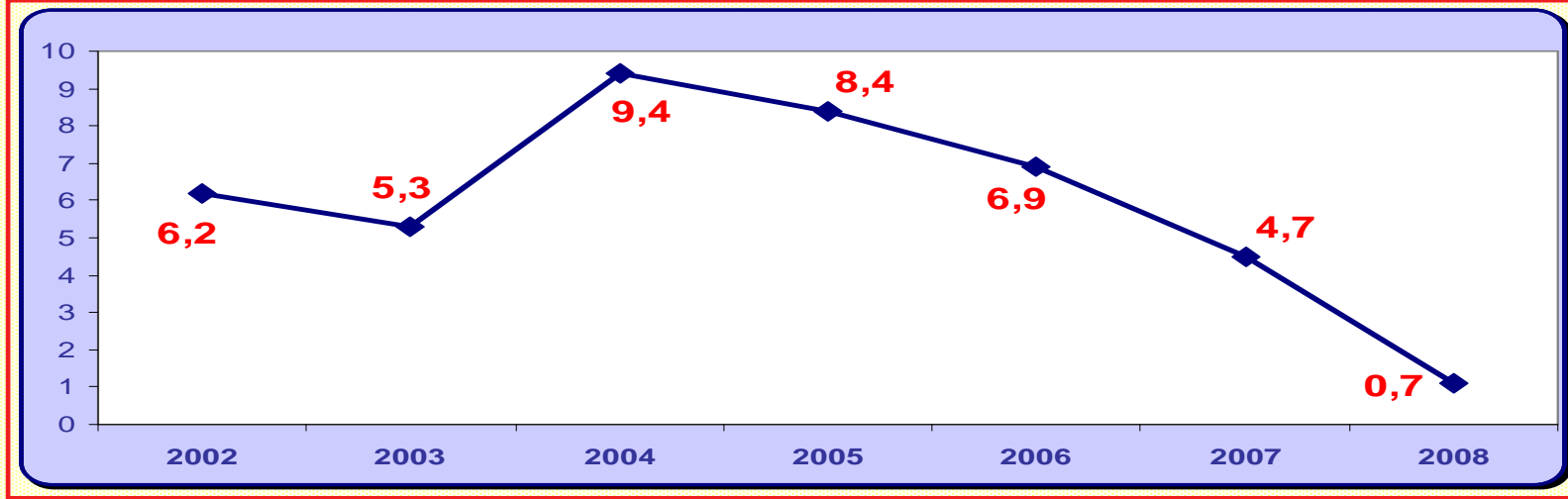
	2009 I.Ç		2010 I.Ç
Milyon \$	-1.979	% 403 ↑	-9.951

Küresel kriz ile birlikte tehlikeli çıkışına mola veren cari işlemler açığı, yeniden olumsuz göstergeler arasındaki yerini almıştır. İthalattaki artışın ihracatı geride bırakmasıyla, cari açıktaki artış oranı da yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. Bugün sorun değilmiş gibi görünse de, dikkatle izlenmesi gereken bir seyir izlemektedir.

BORÇ STOKU/GSYH (%)

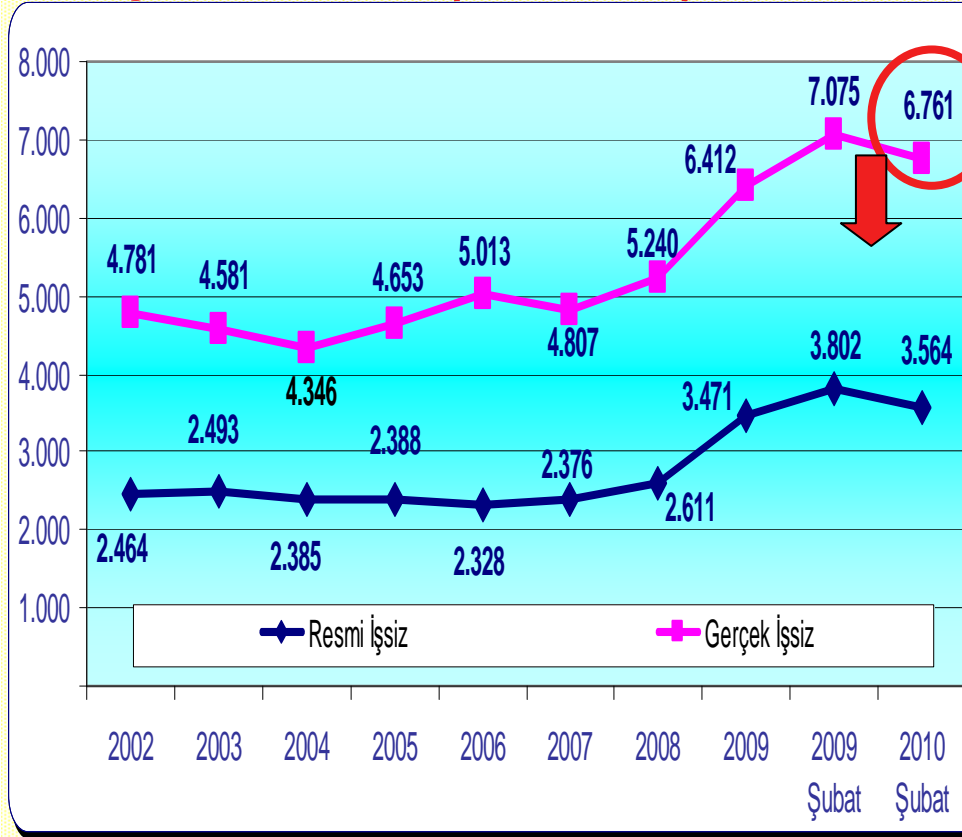
Bugün özellikle Avrupa ülkelerinin korkulu rüyası haline gelen borç stokundaki olumsuz gelişmeler, grafikten de görüldüğü gibi Türkiye için risk barındırmamaktadır. 2005 sonrasında Türkiye risk sınırının altında yer almaktadır.

BÜYÜME ORANI (%)**2009 I.Ç****%-14,5****2010 I.Ç (T)****Çift Haneli Büyüme Beklentisi**

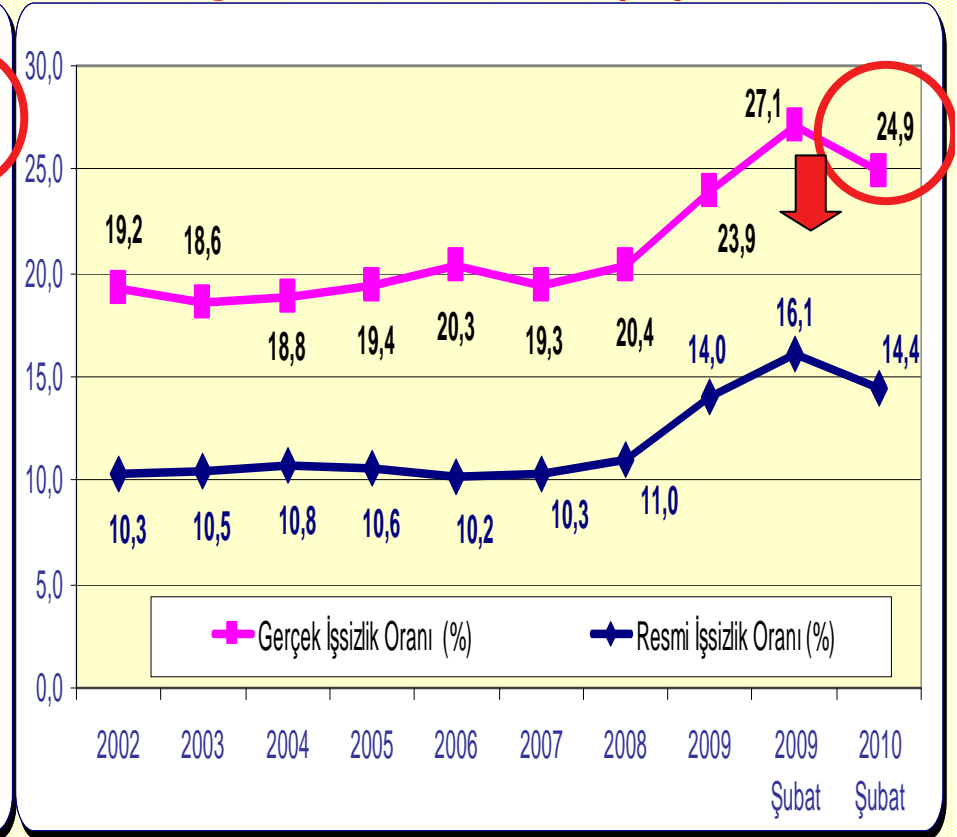
İthalata dayalı bir büyüme modeli ile son 4 çeyrek negatifi gören, 6 çeyrektir daralan Türkiye, tarihinin en büyük daralmasını 2009 yılı ilk çeyrekte yaşamıştır. 2009 son çeyreğinde %6 büyüyerek yılı %4,7 daralma ile kapamıştır.

Mali disiplinden feragat etmeyen, yapısal reformlara odaklanan sürdürülebilir bir büyüme modeli, **ÜRETİM, İSTİHDAM VE İHRACAT** bazlı politikalar ile gerçekleştirilmelidir.

İŞSİZ SAYISI (Bin Adet)

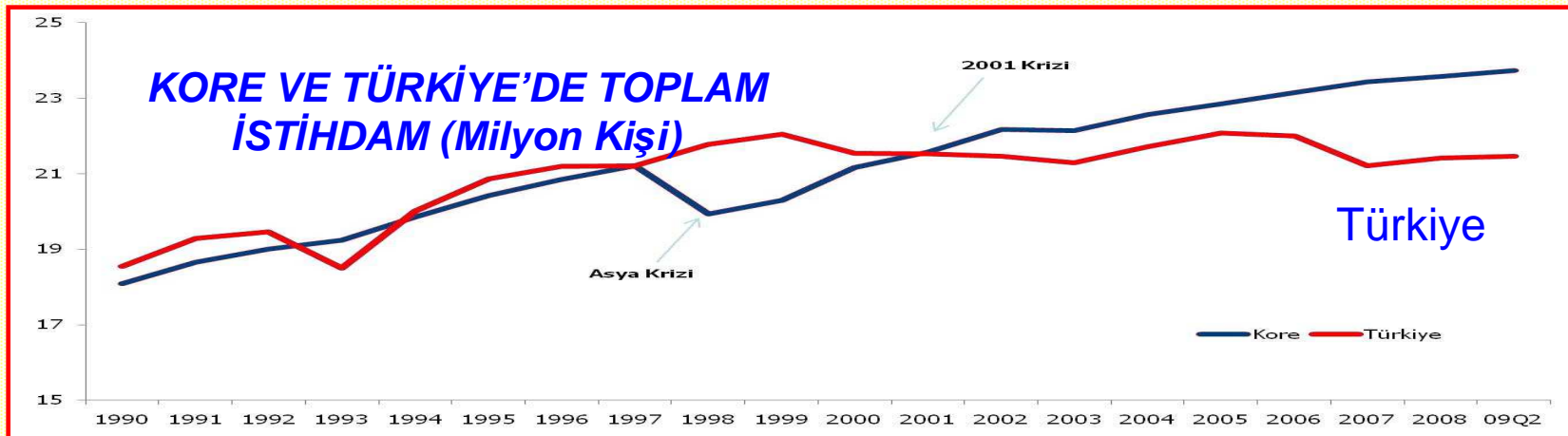
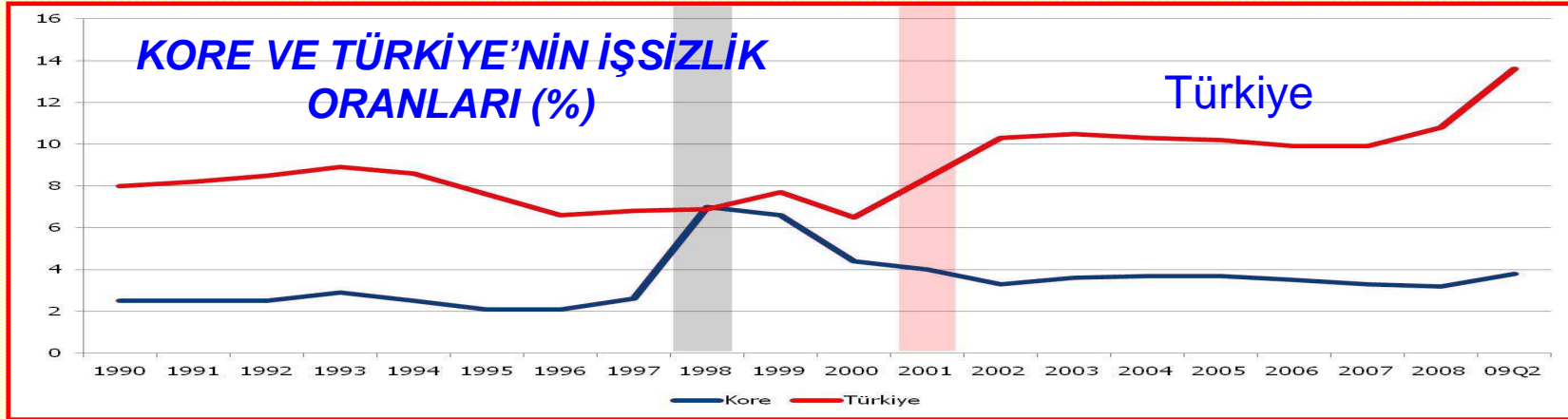
İŞSİZLİK ORANI (%)

İstihdamı desteklemeyen bir büyüme modeli uygulayan Türkiye'nin bugün önündeki en büyük sorunlardan biri işsizliktir. Çözümü noktasında **ÜRETİM** olmazsa olmazdır. 2010 Şubat dönemi itibariyle azalma görünse de resmi rakamların ötesinde gerçek işsizlik oranının %25'leri, işsiz sayısının da 6.5 milyonu aştığını biliyoruz. Geç kalınmış olsa da hükümetin Ekonomi Koordinasyon Kurulu'nda konunun muhatapları ile işsizliği değerlendirmesini olumlu bulmaktayız.

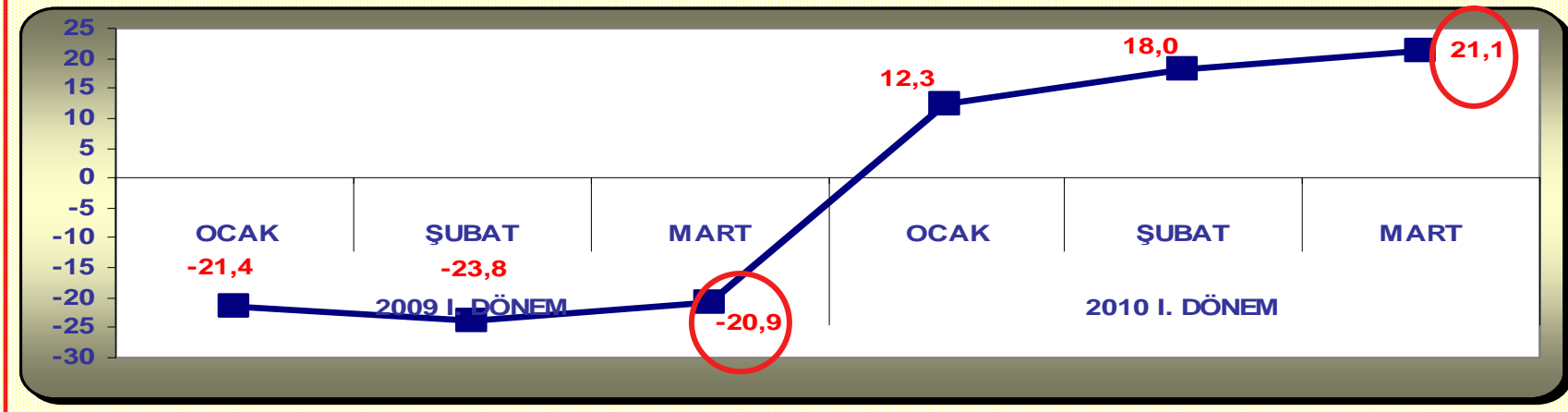
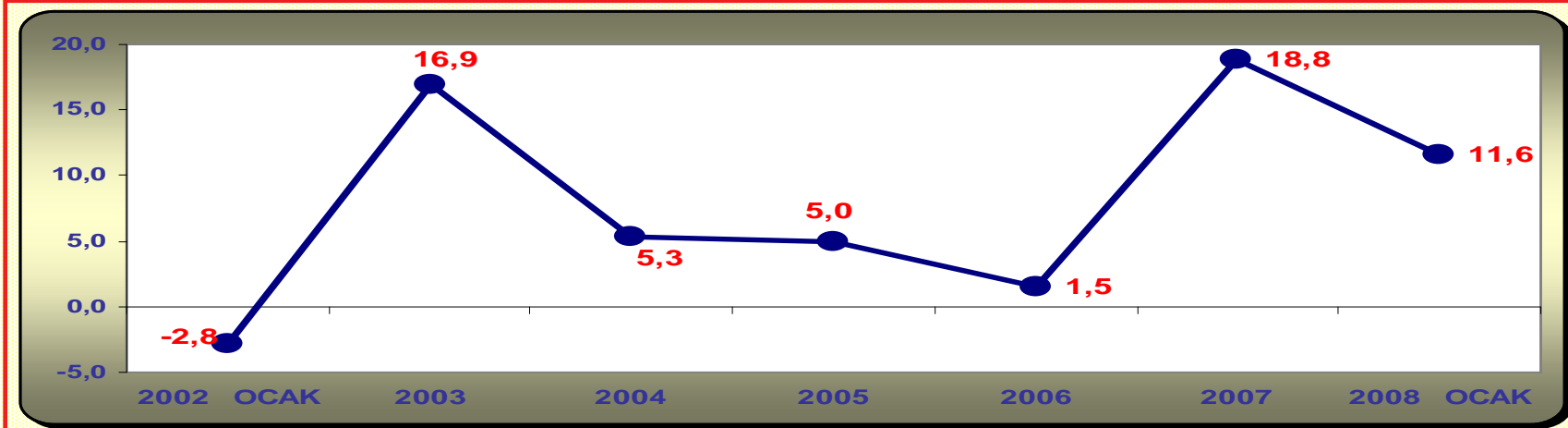
KORE BAŞARDIYSA BİZ DE BAŞARABİLİRİZ

2008'in son çeyreğinde bizim gibi yüzde 6 civarında küçülen Kore, alınan tedbirlere paralel 2009'un üçüncü çeyreğinde %2,9 büyümüştür. Ve sonuçta işsizliği %4'lerde tutmayı başarmışlardır. 1950'li yıllardan bugüne 2 ülke arasındaki değişim dikkatle izlenmelidir.

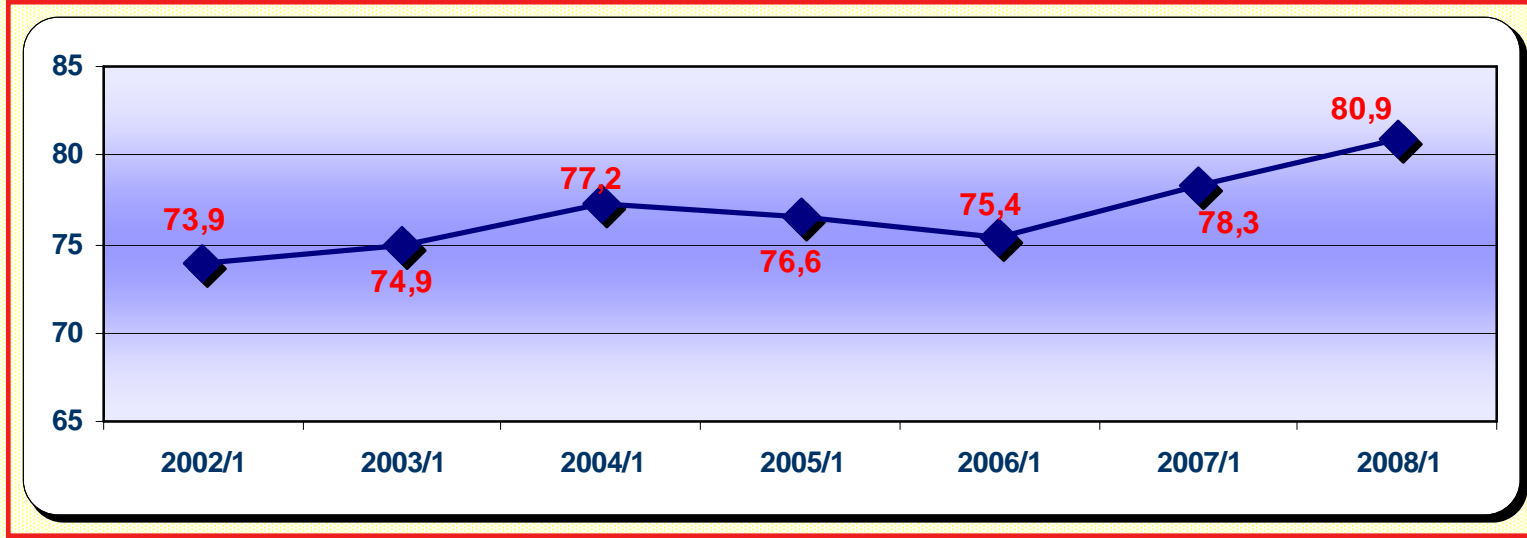

SANAYİ ÜRETİM ENDEKS DEĞİŞİMİ (%)

Sanayideki gidişatı gözlemlediğimiz sanayi üretim endeksi, talebin daralmasıyla birlikte tarihi düşüşleri 2009 yılında gördükten sonra, 2010 yılı ilk çeyreğinde toparlanma sinyalleri vermeye başlamış ve yükselişe geçmiştir. Bu yükselişte baz etkisi gözden kaçmamalı, kalıcı iyileşme beklenmelidir. Zira Mart ayını %21 ile kapayan endeks, Nisan ayını %17 ile kapamıştır.

KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

2009 I.Ç

60,3

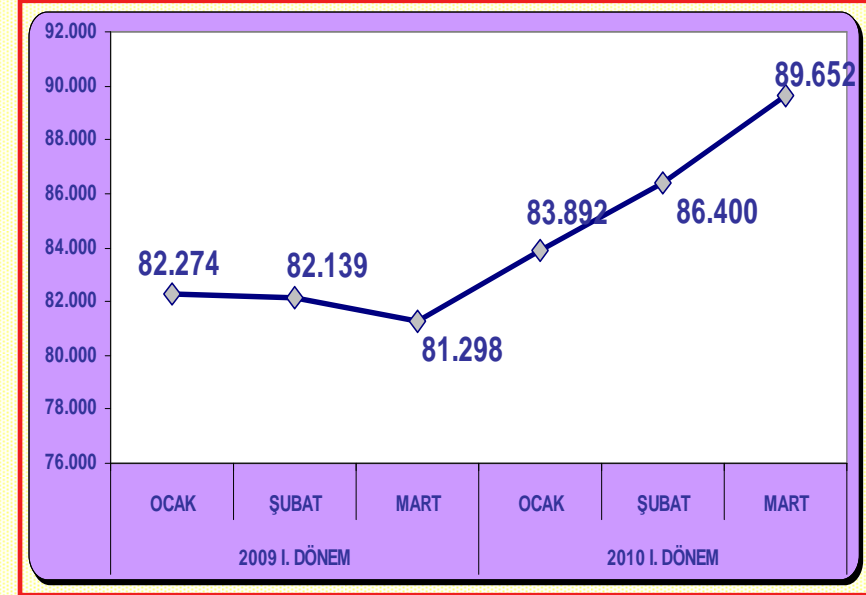
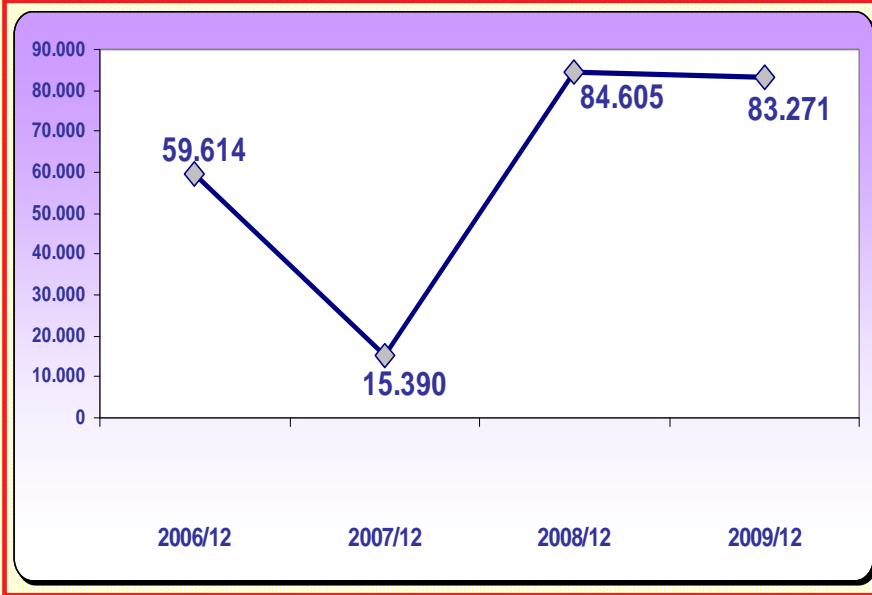
12 Puan

2010 I.Ç

67,8

%75-80 bandında seyreden kapasite kullanım oranı ciddi düşüşlerin ardından 2010 ilk çeyrek ve sonrasında toparlayarak iyileşme umutlarını pekiştirmiştir. Yatırımlar açısından önem taşıyan kapasite kullanım oranlarındaki artış, imalatçıların stoka çalışmaya başladıklarını da doğrulamaktadır. İlk çeyrek ortalaması %68 olan kapasite kullanım oranı Nisan ve Mayıs aylarında %72 ve %73 olarak gerçekleşmiştir.

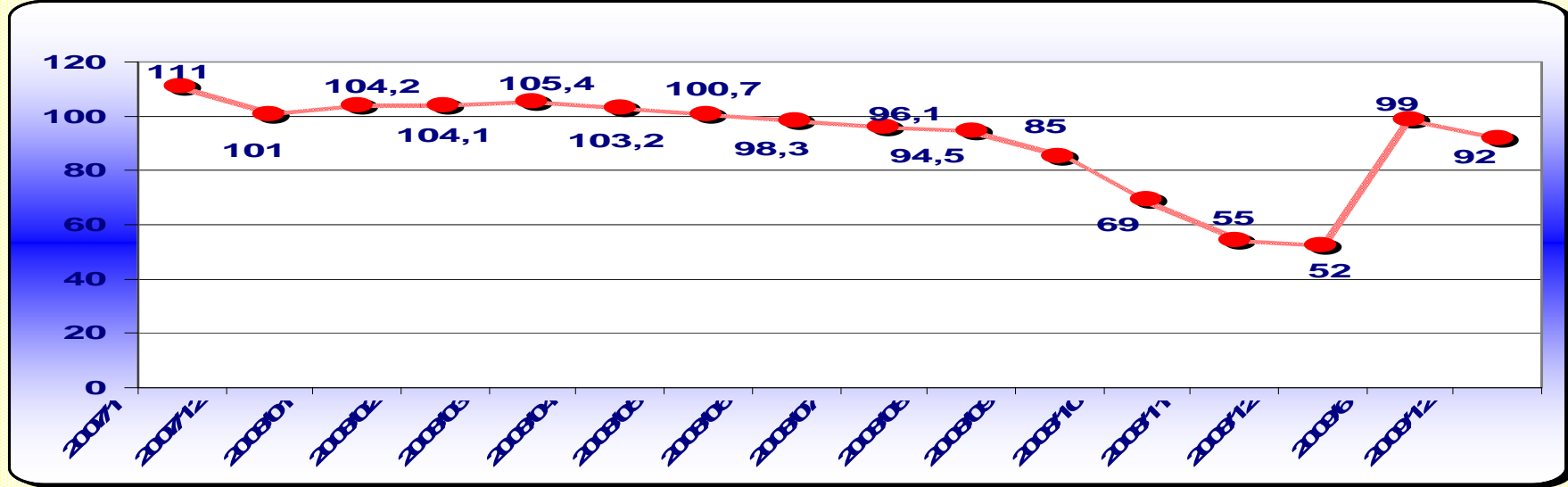
KOBİ KREDİ HACMİ (Milyon TL)

Finansman krizi ile başlayan ve reel sektörü etkisi altına alan krizin en büyük mağdurları KOBİ'lerimiz olmuştur. Likidite ve aktif yapısı bozulan, dış talebi tıkanan, iç talebi daralan KOBİ'lerimiz istihdam yaratamayacak duruma gelmiştir.

Gelişmiş ülkelerde KOBİ'lere kullanılan kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 45'ler düzeyinde iken, kriz öncesi %25 olan oran yüzde 21'lere gerilemiştir.

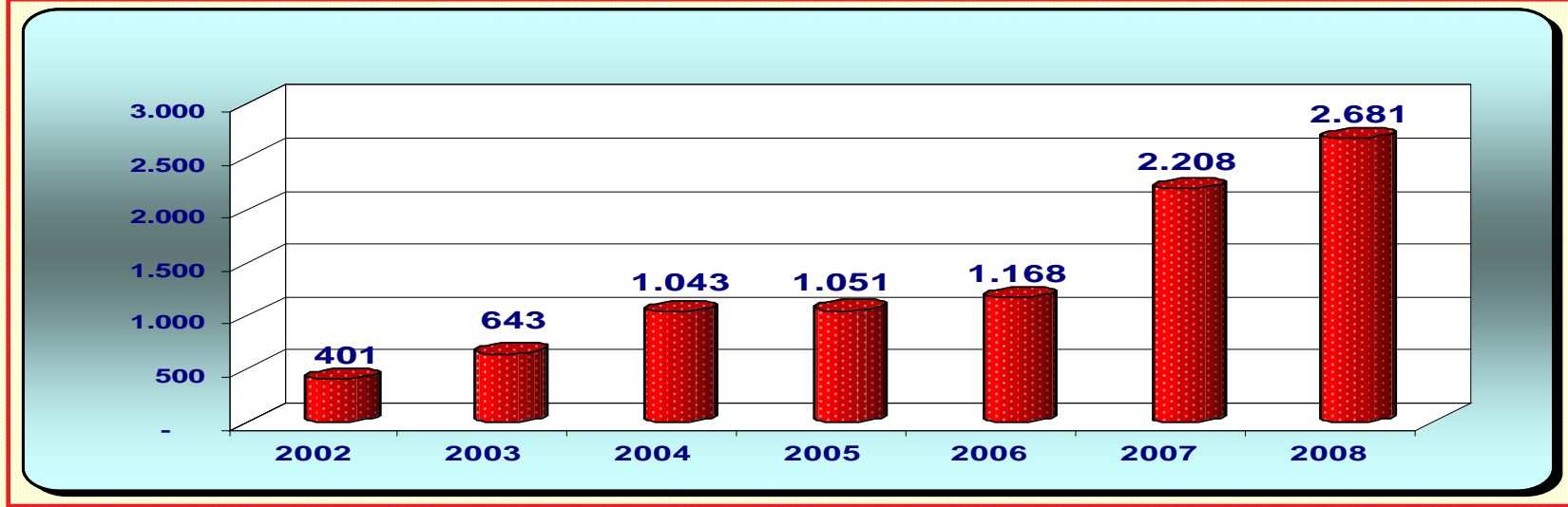
Bugün geline noktada %21.5'a yaklaşan oran ve grafikteki ivmenin yukarı yönlü çıkışı kredi hacmi açısından toparlanmanın başladığını, finans kesiminin reel sektöre olan güveninin arttığını göstermektedir.

REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

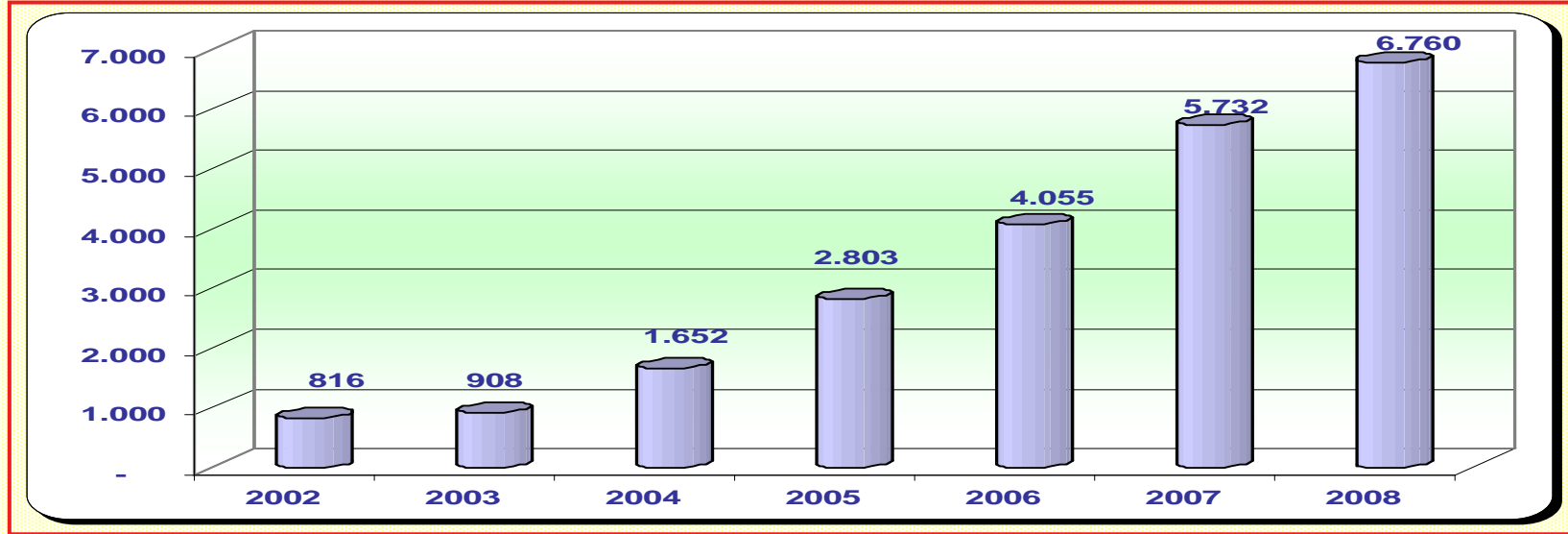
	<u>2009</u>		<u>2010</u>
Ocak	59.4	40 Puan	102
Şubat	62.6	43 Puan	105.4
Mart	67.8	43 Puan	110.6

2007 yılından itibaren uygulanan reel kesim güven endeksi, piyasalardaki güven ortamının nabzını en iyi ölçen göstergelerden biridir. Endeks=100 İstikrarlı, >100 İyimser ve <100 Kötümser kriterleri ile bugün geldiğimiz nokta kötümserden iyimsere geçişi desteklemektedir.

TÜRKİYE'DEKİ YABANCI KAR TRANSFERİ (Milyon Dolar)

	2009 I.Ç		2010 I.Ç
Milyon \$	549	%29 ↑	707

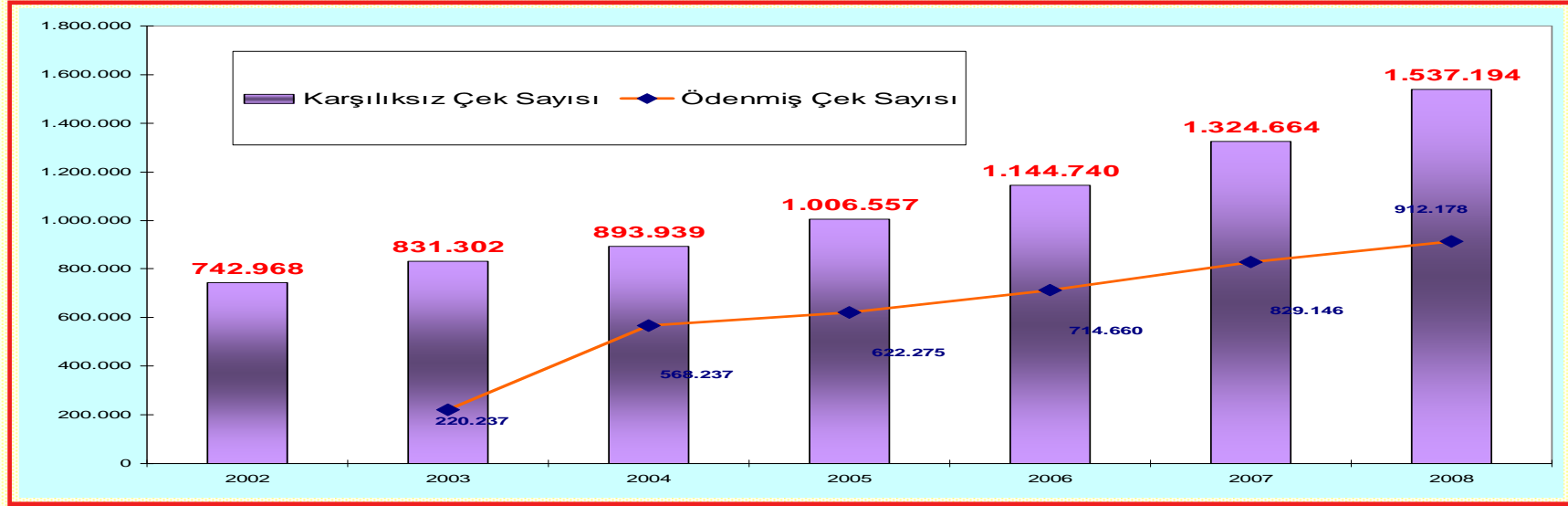
Krizle birlikte, doğrudan sermaye girişindeki gerileme, yabancıların doğrudan yatırımlardan elde ettiği gelirin kar transferinin 2009 yılında %17 azalmasına sebep olmuştur. Ancak 2010 ilk çeyrekte verilerdeki toparlanma kar transferlerine de yansımış ve %29 oranında artış gerçekleşmiştir.

PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)

	2009 I.Ç		2010 I.Ç
Milyon TL	1.986	%24 ↓	1.504
<p>Piyasadaki ödeme sıkıntısının en üst düzeye ulaştığı 2009 yılından sonra 2010 ilk çeyrekte bu sıkıntının aşılmaya başlandığı, %24'lük düşüşten de görülmektedir.</p>			

KARŞILIKSIZ ÇEK SAYISI

2009 I.Ç

2010 I.Ç

Karşılıksız Çek Sayısı 1.056.806 %55 584.315

Ödenmiş Çek Sayısı 553.842 %70 387.219

Karşılıksız çeklerin 2008 yılında %59'u,

2009 I. çeyrekte %52'si

2010 ilk çeyrekte de %66'sı geri ödenebilmiştir. Piyasalardaki canlanma ile birlikte yapılan değişiklikler de, geri ödeme oranının artışında etkin olmuştur.

GİRDİ MALİYETLERİNDEKİ ARTIŞ

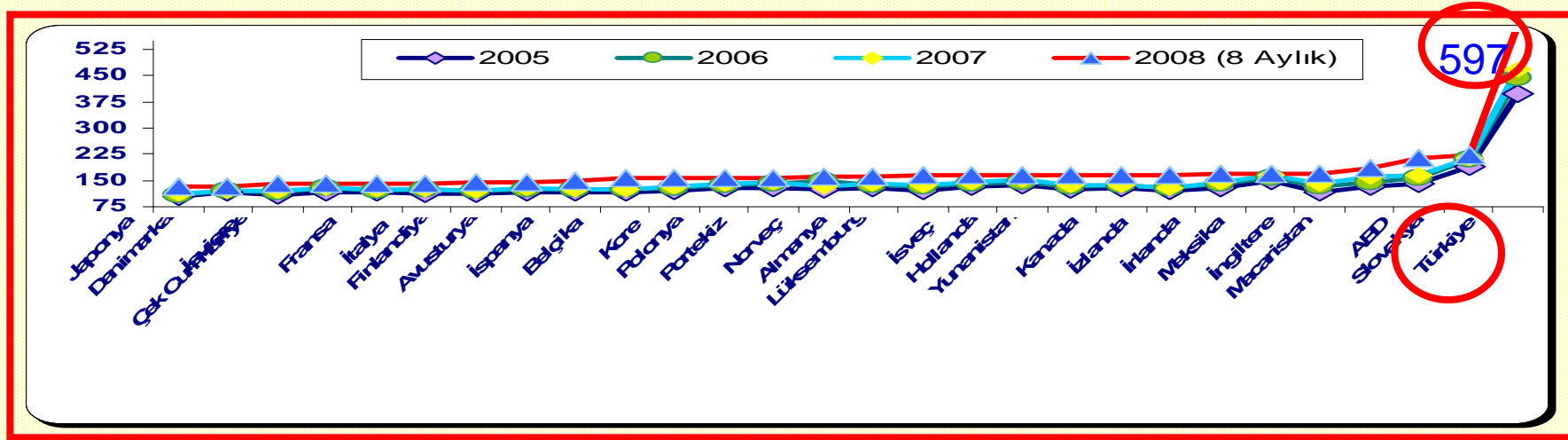
	<u>2004</u>	<u>2009</u>	<u>Artış</u>
Asgari Ücret (aylık brüt)	423 TL	693 TL	% 64
Motorin (litre)	1,4 \$	2.1 \$	% 50
Benzin (litre)	1,7 \$	2.5 \$	% 47
Doğalgaz (bin m3)	250 \$	380 \$	% 52
Elektrik (100 kwh)	9 \$	13 \$	% 45
Fiyatların genel düzeyindeki toplam artış (2004-2009)			% 50
Dolar / TL.	1,40	1,50	% 7
Euro / TL.	1,75	2,10	% 20

Söz konusu maliyetler, ihracatçımızın para kazanamadığının, rekabet etmesinin ne kadar güç olduğunun açık göstergesidir. Türkiye bugün ilk 10 büyük ekonomi hedefine sahipse ve bu hedefin sağlayıcı da özel sektör ise, rakiplerimizle eşit şartlarda rekabet etme imkanının bize sağlanması tek isteğimizdir.

Bugün Avrupa ekonomisinde yaşanan olumsuzluklar, daralan dış pazarımız ve Euro'daki düşüş ihracatçımızın en büyük sıkıntısıdır.

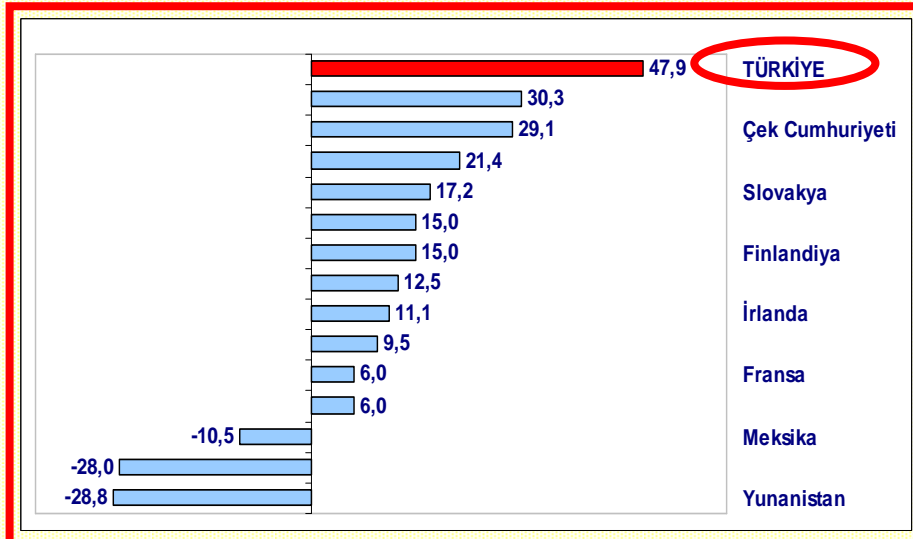
REKABET ETMENİN GÜÇLÜĞÜ:

OECD ENERJİ FİYATLARI ENDEKSİNDE LİDERİZ

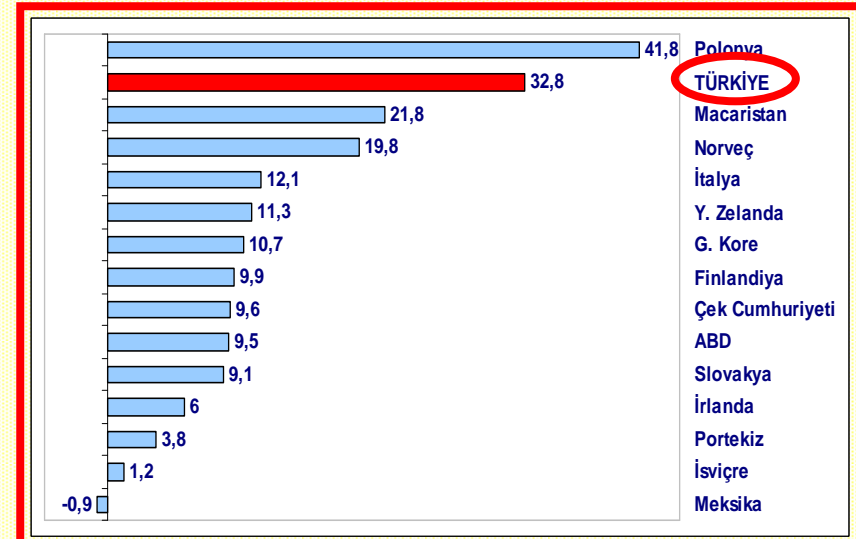
Kaynak: EMO

DOĞALGAZ FİYAT ARTIŞINDA 1. SIRADAYIZ

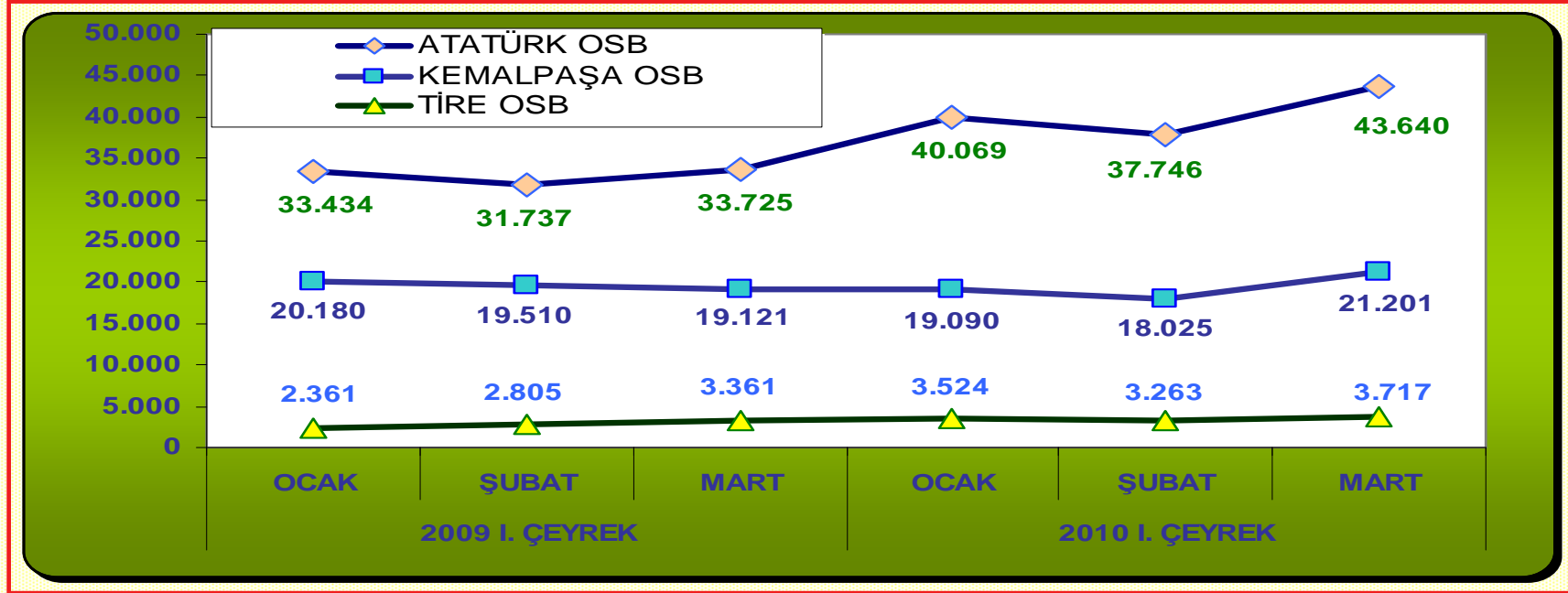
Kaynak: TİSK

ELEKTRİK FİYAT ARTIŞINDA 2.SIRADAYIZ

RAKAMLARLA İZMİR

OSB'LERDE ELEKTRİK TÜKETİMİ (Bin Kws)

Sanayinin kalbinin attığı organize sanayi bölgelerindeki enerji kullanımı dönen çarkların en büyük ispatıdır. Bu kapsamda elektrik tüketimi,

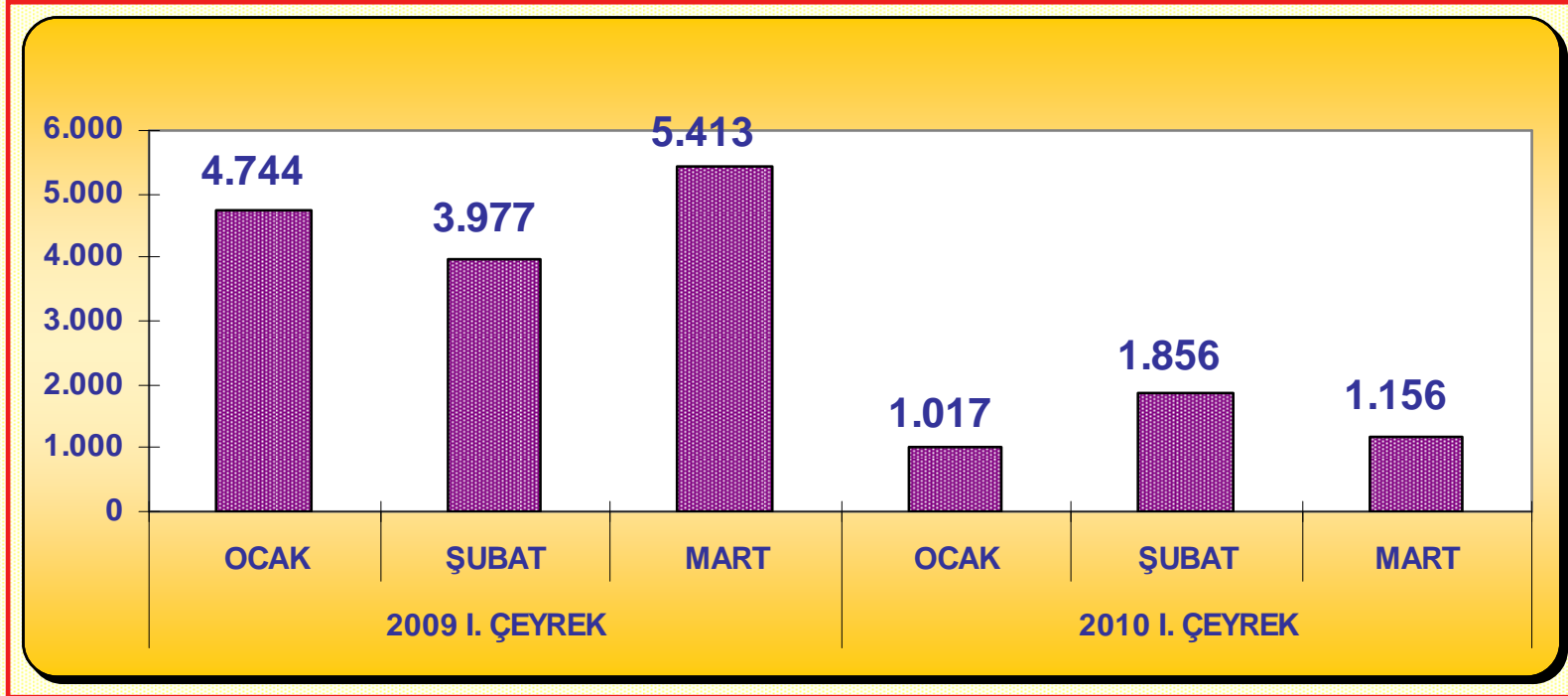
Bir önceki yılın aynı ayına göre

Atatürk OSB'de %29

Kemalpaşa OSB'de %11

Tire OSB'de %11

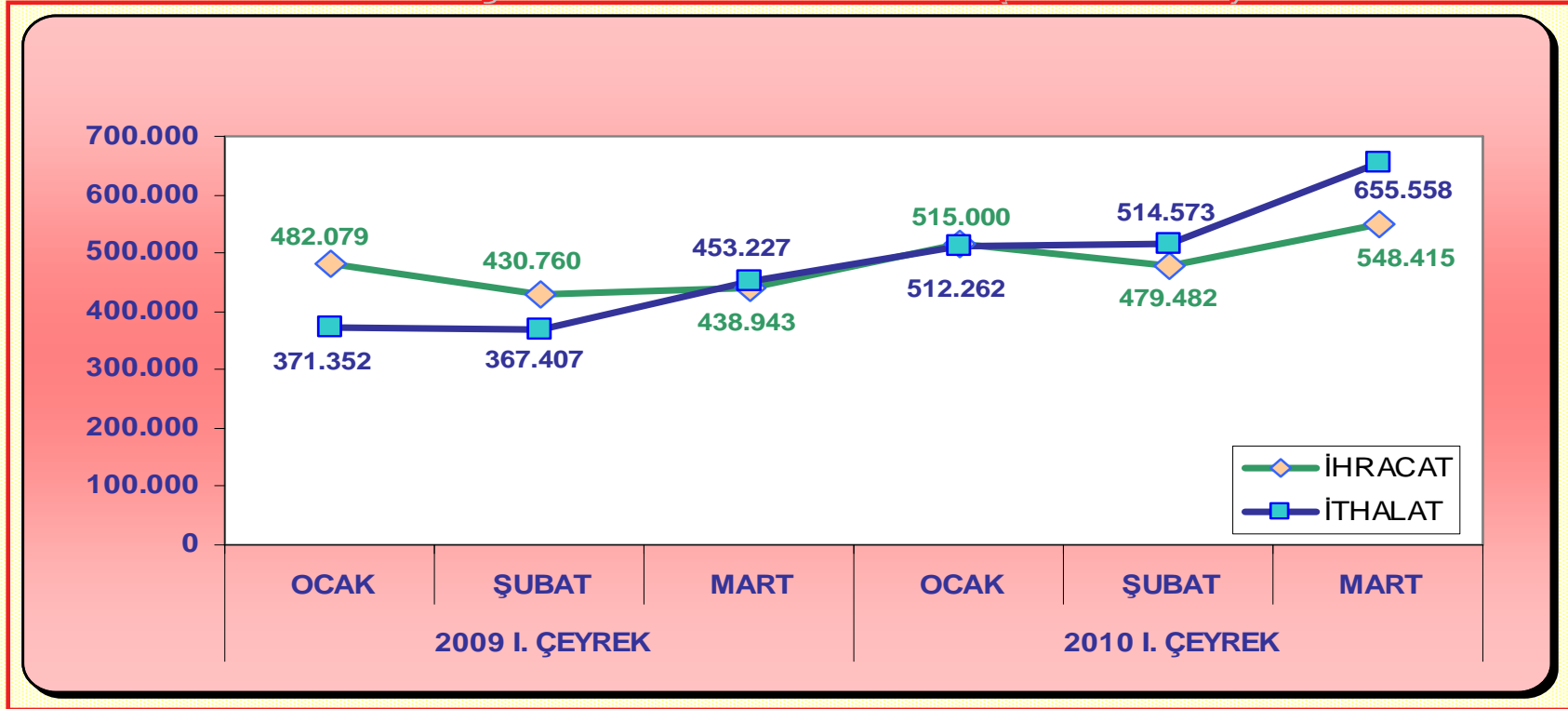
İŞKUR VERİLERİ (Bir Önceki Aya Göre Değişen İşsiz Sayısı)

İşkur verilerine göre; Türkiye genelinde olduğu gibi 2009 yılında İzmir'de de işsiz sayısı artışını sürdürmüştür. Ancak 2010 yılı ile birlikte işsiz sayısındaki artışın hız kestiğini, bir önceki aya göre azalan sayılardan görebilmekteyiz.

Mart aylarını karşılaştığımızda işsiz sayısında 2010 yılında %79 azalma söz konusu olmasının da en büyük sebebi 2009 Mart ayındaki işsiz sayısının yüksekliğidir. Baz etkisi burada da karşımıza çıkmaktadır.

DIŞ TİCARET VERİLERİ (Bin Dolar)

Liman kenti olan İzmir'de ihracatla birlikte ithalattaki artış, piyasalarda başlayan kıpırdanmanın bir göstergesidir.

Bir önceki yılın aynı ayına göre

2009 I. Çeyreğe göre

İhracat %25

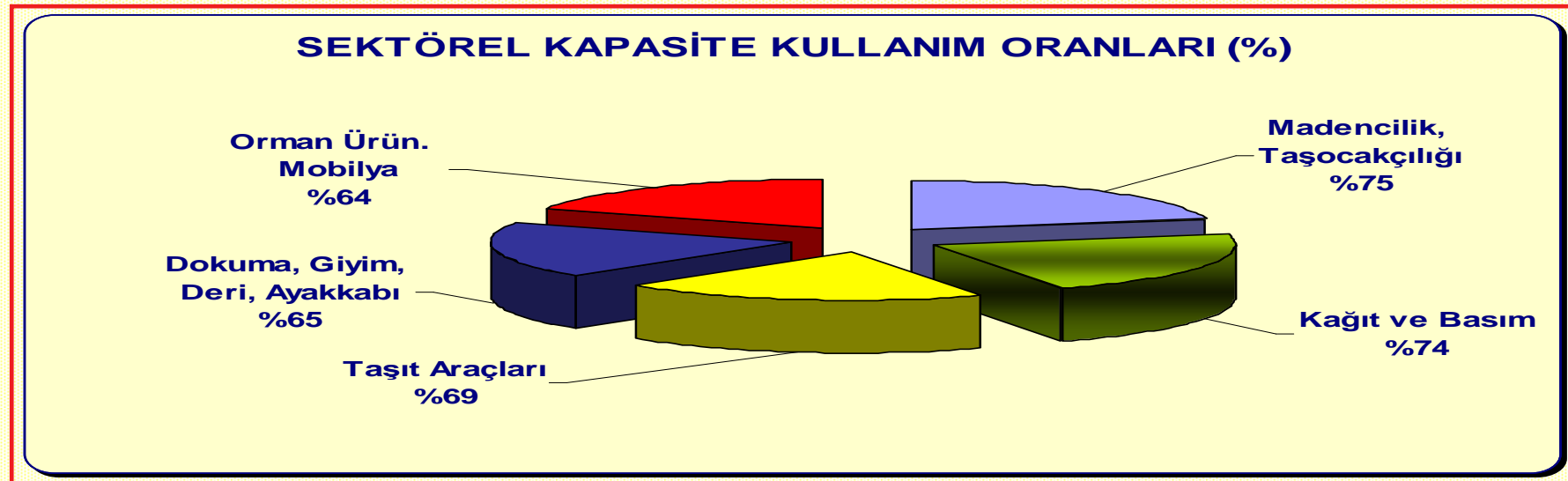
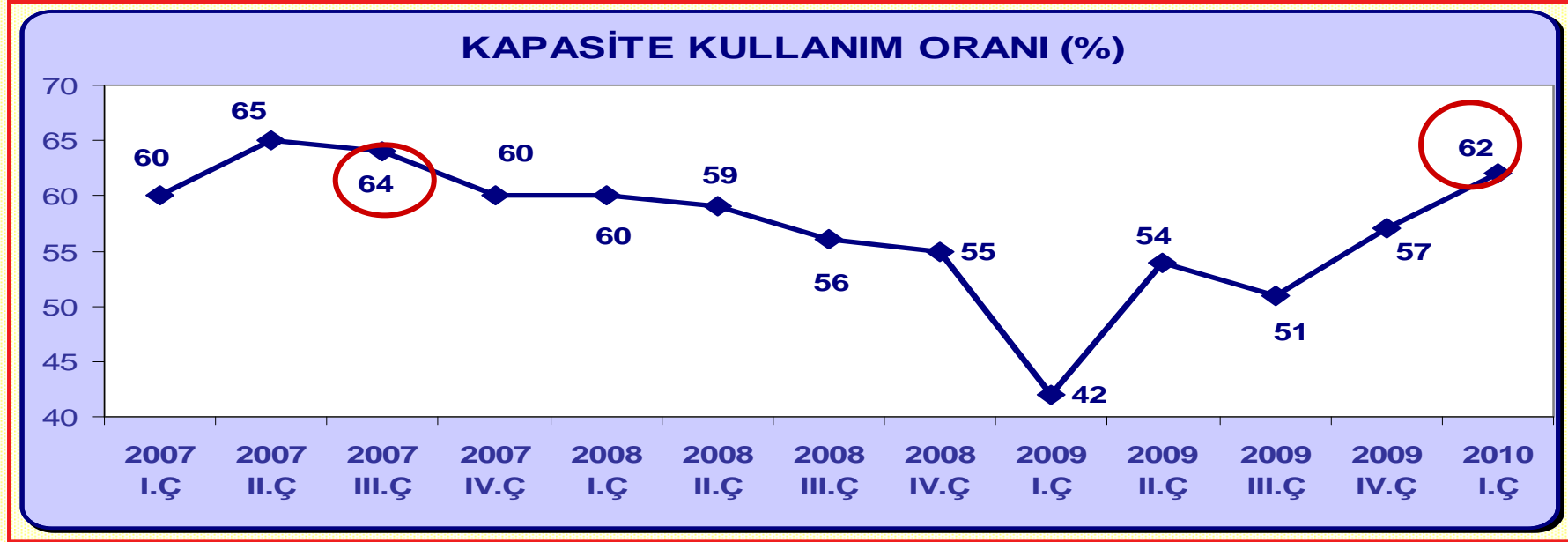
%14

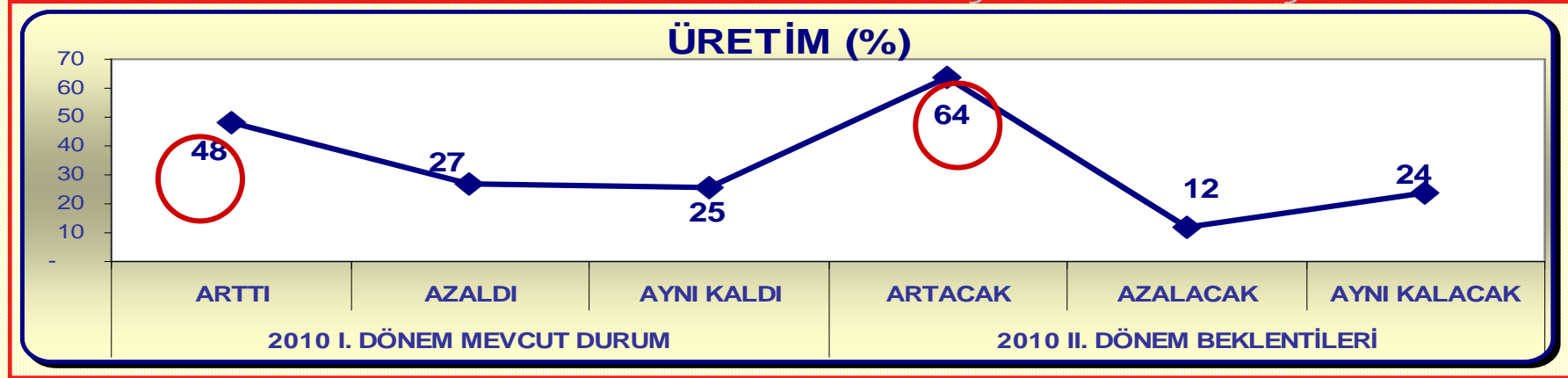
İthalat %45

%41

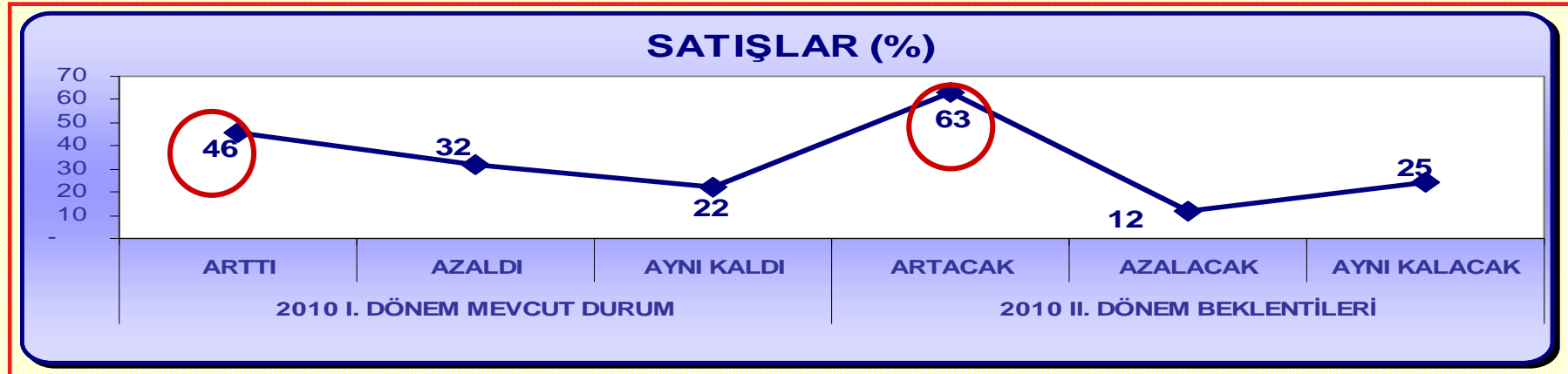
ODAMIZ SANAYİ EĞİLİM ANKET SONUÇLARI-2010 I. ÇEYREK

ODAMIZ SANAYİ EĞİLİM ANKET SONUÇLARI-2010 I. ÇEYREK

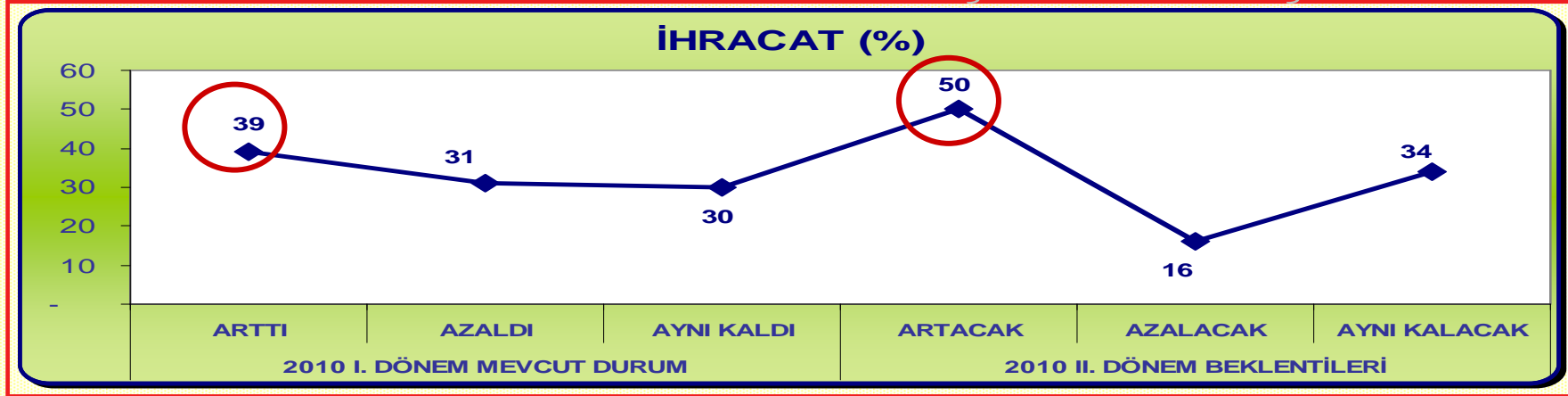

Üyelerimiz, 2010 I. Çeyrekte; üretimlerinin %48 arttığını ve II. Çeyrekte de %64 oranında artacağını belirtmiştir.

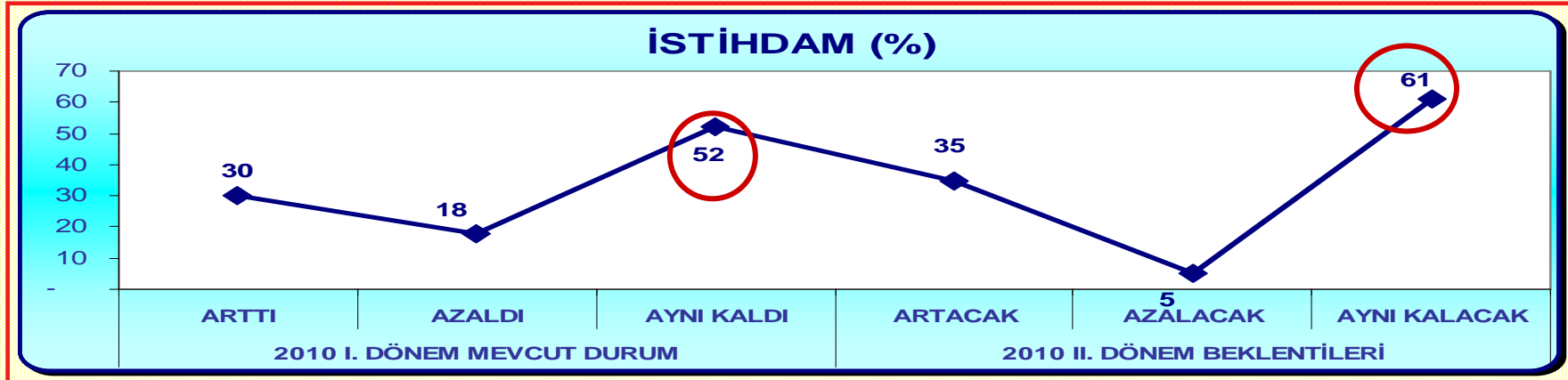

Üyelerimiz, 2010 I. Çeyrekte; satışlarının %46 arttığını ve II. Çeyrekte de %63 oranında artacağını belirtmiştir.

ODAMIZ SANAYİ EĞİLİM ANKET SONUÇLARI-2010 I. ÇEYREK

Üyelerimiz, 2010 I. Çeyrekte; ihracatlarının %39 arttığını ve II. Çeyrekte de %50 oranında artacağını belirtmiştir.

Üyelerimiz, 2010 I. Çeyrekte; istihdamlarının %52 oranında aynı kaldığını ve II. Çeyrekte de %61 oranında aynı kalacağını belirtmiştir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Kriz öncesi düzeye henüz ulaşmamakla birlikte, 2010 ilk çeyrek sonrası açıklanan veriler, iyimserlik görüşlerini desteklemektedir.

Ancak rakamlardaki baz etkisi ortadan kalktığında ve sürdürülebilir olduğunda ivmedeki artış bir anlam ifade edecektir.

Bununla birlikte; gerek dışarıda yaşanan gelişmeler, gerekse içerde vuku bulan siyasi ve güvenlik krizleri ekonomiyi gölgelemektedir.

Her gün yeni bir boyut kazanan küresel krizden çıkış sürecinde, oluşacak siyasi riskler özellikle 2010 ile başlayan iyimserlik tablosunu bozabilecektir.

Kayıplarımızın telafisinin zaman alacağını hepimiz biliyoruz. Ancak, izlenecek politikalar da, bu zamanı uzatacak ya da kısaltacaktır.

Bugün Avrupa ekonomisi küçülürken ve euro bölgesi borç krizleri ile karşı karşıya iken bizim açımızdan, dış talebin canlanması kolay görünmemektedir.

Sadece iç taleple de sürdürülebilir büyümeyi sağlamamız mümkün olmayacaktır. Bu noktada ithalata bağımlılığımızın azaltılması kaçınılmazdır.

Bu da Türkiye olarak izleyeceğimiz sanayi ve ihracat politikalarımızın önemini ortaya koymaktadır.

Küresel imalat sanayi üretiminde düşük ve orta düşük teknoloji ürünlerin fiyatları düşerken, bu alanlara yoğunlaşan Türkiye; katma değeri yüksek ürünlere geçiş sağlamaya zorundadır.

GSMH'ya oranı %18'lerde olan tasarruf oranımızı artırmalıyız. Ne yazık ki ülkemizde iç tasarruflar, yüksek büyümeyi sağlamaya ve istihdamı artırmaya yeterli değildir. Bunun için de üretime katılmayan nüfusu artırarak, şirketlerimizin kar etmesini sağlayarak ve devletin faiz dışı fazla vermesi ile tasarruflarımızı istenilen noktaya taşıyabiliriz.

**İŐTE BU NEDENLE DİYORUZ Kİ:
ÜRETİM YOKSA KALKINMA HAYALDİR.**

Teşekkürler